

Tygodnik Gospodarczy

Rok IV

Poznań, dnia 31 lipca 1948

Nr 31

TREŚĆ: Okręgowe i wojewódzkie związki cechów — Prywatne konto przedsiębiorcy (str. 359) — Praktyka i wykładnia prawa skarbowego (str. 362) — Wyjaśnienia w sprawach socjalnych (str. 364) — Wyjaśnienia w sprawach księgowych (str. 365) Książki nadesłane (str. 366) — Komunikaty i różne wiadomości (str. 367) — Kartoteka: Międzynarodowa Organizacja Pracy, Układ (postępowanie układowe).

Okręgowe i wojewódzkie związki cechów

Wiadomo, że w okresie średniowiecza wszelka produkcja rzemieślnicza ograniczała się prawie wyłącznie do zaspakajania potrzeb ludności danego miasta i najbliższej okolicy. Poza te granice towar rzemieślniczy wysyłany bywał nader rzadko i tylko w uregulowanych warunkach koniunktury (np. jarmarki). Na tak zlokalizowany rynek produkcji i zbytu nastawiona była z natury rzeczy cała działalność organizacyjna cechów rzemieślniczych owych czasów.

Regulowały one konkurencję tylko w granicach danego rynku miejscowego, niewiele interesując się rynkami produkcji i zbytu dóbr rzemieślniczych innych miast. Nie miały one też poza swoją siedzibą żadnego ośrodka dyspozycyjnego, a wszelka władza, od której cech był zależny, skupiała się w miejscu siedziby cechu.

W tych warunkach cechy nie miały żadnego interesu w rozciąganiu swej działalności poza granice swojego miasta.

W miarę jednak, jak warunki gospodarcze się zmieniły, jak rynek miejski przeistaczał się w krajowy, a nawet w międzynarodowy, jak polepszały się warunki komunikacyjne i wskutek tych przeobrażeń ośrodki dyspozycji administracyjnej miast i miasteczek przenosiły się do pewnych central, pierwotny zasięg terytorialny władztwa cechów okazał się za szczupły dla skutecznego regulowania spraw rzemieślniczych.

Czyniono więc próby rozszerzenia granic działalności cechów na szerokie terytoria. Było to wszakże połączone z wielu trudnościami.

Przyjęto wreszcie inną formę organizacyjną: cechy utrzymały swój dotychczasowy lokalny zasięg władzy, lecz ponad nimi ustanowiono nadbudówki organizacyjne w postaci związków cechowych. Cechy jednego rodzaju (jednej gałęzi zawodowej) rzemiosła lub kilku ich pokrewnych łą-

czyły się w związki o charakterze osoby prawnej z własnymi organami stanowiącymi i wykonawczymi.

Do zadań tych związków należało przede wszystkim koordynowanie i uzgadnianie działalności zrzeszonych cechów, oraz występowania wobec władz i instytucji w sprawach dotyczących się danego rzemiosła, a mających charakter ogólniejszy.

Polskie prawo przemysłowe w brzmieniu pierwotnym (z 7. VI. 1927 r., Dz. Ust. Nr 53, poz. 468) przewidywało również możliwość łączenia się wolnych cechów w takie organizacje nadrzędne, postanawiając w art. 167, że „Cechy mogą łączyć się w wolne związki cechów”. Ponieważ tworzenie związków cechów było „wolne”, tj. zależne od woli zainteresowanych cechów, przeto tylko nieliczne gałęzie rzemiosła organizacje takie powoływały do życia.

Mieliśmy np. związki cechów piekarzy, związków cechów rzeźników i wydliniarzy, jubilerów, złotników i zegarmistrzów oraz kilka innych. Reszta rzemiosła miała tylko lokalne cechy bez tych nadbudówek.

Prawo przemysłowe nie określało żadnych granic zasięgu terytorialnego związków cechowych, wskutek czego mieliśmy w tym względzie w praktyce stosunki bardzo różnorodne: niektóre związki cechowe działały na obszarze jednego województwa, obok nich zaś istniały związki z zasięgiem na obszar całego Państwa. (np. związek cechów jubilerskich, złotniczych i zegarmistrzowskich, związek cechów kominiarzy i inne). Taki stan rzeczy przetrwał do chwili wybuchu wojny.

Po wojnie przyjęła się na terenie prawie całego Państwa koncepcja powiatowych związków cechów, nie oparta na wyraźnych podstawach prawnych, o strukturze organizacyjnej zgoła odmiennej od dotychczasowej. O ile mianowicie przedwo-

jenne związki cechów łączyły na terenie jednego lub kilku województw, albo nawet na obszarze całego Państwa, cechy jednego zawodu rzemieślniczego względnie kilku pokrewnych, o tyle powojenne „powiatowe związki cechów” zrzeszały wszystkie cechy na terenie powiatu. Nowela z dnia 3 kwietnia 1948 r. (Dz. Ust. Nr 18, poz. 130) wprowadza dwa rodzaje związków cechowych, mianowicie „okręgowe związki cechów” i „wojewódzkie związki cechów”.

Okręgowe związki cechów przewidziane są na każdy okręg wyborczy izby rzemieślniczej. Zatem na obszarze każdej izby rzemieślniczej istnieć będzie kilka takich związków.

Do okręgowego związku cechów, powołanego przez Ministra Przemysłu i Handlu, należą obowiązkowo (z mocy samego prawa) wszystkie cechy rzemieślnicze, mające swoją siedzibę w granicach danego okręgu.

Do zadań okręgowych związków cechów należy: sprawowanie opieki fachowej nad członkami (czyli cechami); reprezentowanie członków (cechów) wobec władz państwowych oraz organów samorządu terytorialnego i gospodarczego; pozyskiwanie krajowych i zagranicznych rynków zbytu zakładanie i popieranie wszelkiego rodzaju in-

stytucji przeznaczonych do podniesienia poziomu zawodowej oświaty i wzmoczenia produkcji.

Bliższą organizację tych związków, mających osobowość prawną, określa statut, który zatwierdza Minister Przemysłu i Handlu po wysłuchaniu opinii Związku Izby Rzemieślniczych. Wzorzec takiego statutu został już ogólnie opracowany. Obejmuje on w 37 paragrafach: nazwę, siedzibę i obszar działania związku, szczegółowe określenie jego zadań, ustalenie praw i obowiązków członków, władze związku, fundusze. Najwyższą władzą związku jest Zjazd Delegatów, który składa się z przedstawicieli cechów, a mianowicie ze starszego cechu (z urzędu), i z członków wybranych przez cechy w liczbie jednego na każdym 50-ciu członków cechu.

Fundusze okręgowych związków cechów powstawać będą głównie ze składek członków (cechów), wpłacanych do izby rzemieślniczej i przez nią rozdzielanych na poszczególne związki.

Na obszarze województwa poznańskiego przebuduje się 9 okręgowych związków cechów z siedzibą: w Poznaniu, Gnieźnie, Kaliszu, Koninie, Lesznie, Wągrowcu, Gorzowie, Zielonej Górze i Ostrowie Wlkp. Zasięg ich terytorialny obejmuje:

N a z w a		Siedziba	Obszar działania
Okr. Zw. Cechów w Poznaniu		Poznań	m. Poznań oraz powiaty: poznański szamotulski, nowo-tomyski, średzki, i śremski.
" " "	Gnieźnie	Gniezno	m. Gniezno, oraz powiaty: gnieźnieński, żniński i mogileński.
" " "	Gorzowie	Gorzów	m. Gorzów oraz powiaty: gorzowski, strzelecki, skwierzyński, międzyrzecki, rzepiński, suleciński i międzychodzki.
" " "	Z. Górze	Z. Góra	powiaty: zielonogórski, babimojski, gubiński, krosnieński, świebodziński i wolsztyński.
" " "	Ostrowie Wkp.	Ostrów Wkp.	powiaty: ostrowski, kępiński, jarociński i krotoszyński.
" " "	Kaliszu	Kalisz	m. Kalisz oraz powiaty: kaliski i turecki.
" " "	Koninie	Konin	powiaty: koniński, kolski i wrzesiński.
" " "	Lesznie	Leszno	powiaty: leszczyński, wschowski, rawicki, gostyński i kościański.
" " "	Wągrowcu	Wągrowiec	m. Piłą oraz powiaty: wągrowiecki, chodzieski, czarnkowski, obornicki i pilski.

Minister Przemysłu i Handlu powołuje komisaryczne zarządy związków, których zadaniem będzie organizacje te technicznie powołać do życia.

Niezależnie od okręgowych związków cechów Minister Przemysłu i Handlu, po wysłuchaniu opinii Związku Izby Rzemieślniczych może (a więc nie musi) powołać wojewódzkie związki cechów. W przeciwieństwie do związków okręgowych, które obejmują cechy wszystkich zawodów rzemieślniczych na terenie danego okręgu, związki wojewódzkie zrzeszać mają cechy „poszczególnych rodzajów rzemiosła”. Mają to więc być związki „branżowe” na wzór dawnych związków cechowych. Praktyczna potrzeba tworzenia tych nadbudówek organizacyjnych zachodzić będzie

w rzemiosłach licznie reprezentowanych i posiadających na obszarze jednego województwa kilka a nawet kilkanaście cechów, a więc np. w rzemiosłach: kowalskim, ślusarskim i blacharskim, kołodziejskim i bednarskim, stolarskim, szewskim i cholewkarskim, krawieckim, piekarskim, rzeźnicko-wędliniarskim, fryzjerskim.

Zresztą zadania wojewódzkich związków cechów są te same co związków okręgowych, z tą tylko różnicą że pierwsze, jako jednozawodowe, poświęcać się będą sprawom jednej gałęzi rzemiosła i tej dziedzinie się specjalizować, drugie zaś, jako obejmujące wszystkie gałęzie rzemiosła, z natury rzeczy zajmować się mogą głównie sprawami interesującymi ogół rzemiosła. Wojewódzki

związek cechów może być organizacją wolną, czyli opartą na dobrowolności przynależenia do niego zainteresowanych cechów, a może też na podstawie zarządzenia Ministra Przemysłu i Handlu otrzymać charakter organizacji przymusowej.

Statut wojewódzkiego związku cechów zatwierdza również Minister Przemysłu i Handlu.

Zresztą związek jednego i drugiego rodzaju podlega nadzorowi Ministra Przemysłu i Handlu.

W. G.

Prywatne konto przedsiębiorcy

W związku z artykułem dyskusyjnym naszego stałego współpracownika mgr. Maksymiliana Nowickiego na powyższy temat otrzymaliśmy szereg uwag od naszych Czytelników. Chcąc podzielić się nimi zamieszczamy poniżej nadesłane nam opracowanie pana Zbigniewa Nowickiego. (Przyp. Red.)

I. **Wstęp** — Na łamach „Tygodnika Gospodarczego” nr 19/48 zostało poruszone zagadnienie zastosowania w sektorze prywatnym jednolitego planu kont obowiązującego w sektorze państwowym.

Autor artykułu pt. „Prywatne konto przedsiębiorcy” p. mgr. M. Nowicki wysunął zagadnienie zaklasyfikowania w j. p. k. następujących kont:

1. kapitału,
2. pobrań na potrzeby prywatne,
3. wkładów przejściowych np. celem uaktywnienia kapitału obrotowego,
4. podatku dochodowego i wszelkich danin nakładanych na przedsiębiorcę, a płaconych przez przedsiębiorstwo,
5. społecznego funduszu oszczędnościowego.

Przeglądając powyższe pięć punktów łatwo można dojść do wniosku, że jako problemy centralne należy potraktować:

1. klasyfikację zasadniczą konta kapitału i konta prywatnego przedsiębiorcy w ramach jednej z dziesięciu klas j. p. k.,
2. podział grupy kont kapitału i konta prywatnego przedsiębiorcy na podgrupy, konta i subkonta odpowiednio do charakteru wkładów kapitałowych i wydatków przedsiębiorstwa na cele prywatne przedsiębiorcy (właściciela).

Próbie rozwiązania powyższych zagadnień podaje się poniżej.

II. Ekonomiczne pojęcie kapitału indywidualnego jako podstawa rozwiązania zagadnienia konta kapitału i konta prywatnego przedsiębiorcy.

Zagadnienie pojęcia kapitału i majątku stanowi oddawna jedną z głównych różnic pojęciowych ekonomiki i księgowości. Naszym jednak zdaniem definicja kapitału i majątku to problem ekonomiczny, a nie księgowy. Wobec tego należałoby również i tutaj zastosować w księgowości nomenklaturę ekonomiczną. O ile bowiem w dziedzinie rozliczania kosztów, zgodnie z teorią ekonomiki, do kosztów włączono również koszty kalkulacyjne, co jest bezwzględnie problemem ważniejszym, niż różne definiowanie kapitału i majątku, to też można by zgodzić się z ekonomicznym pojęciem kapitału i majątku.

Nie chcąc szczegółowo rozważać niniejszego zagadnienia przytoczymy tylko cytaty z książki p. prof. dr. E. Taylora pt. „Teoria produkcji” (str. 70), w którym autor w jasny sposób rozgra-

nicza pojęcie majątku i kapitału. — „Pojawienie się w gospodarstwie społecznym wymiany powoduje, iż uzyskiwanie materialnych środków zaspakajania potrzeb jest możliwe dla gospodarza nie tylko w drodze produkcji właściwej, lecz również w drodze wymiany i innych rodzajów produkcji sensu largo. Że zaś wymieniać można nie tylko środki produkcji, lecz także dobra spożywcze, czerpiąc z tego dochód, przeto **część majątku gospodarza przeznaczona do przynoszenia mu dochodu, czyli kapitał**, obejmuje prócz środków produkcji, przynoszących mu dochód bezpośrednio, także i dobra spożywcze, przeznaczone do wymiany oraz wszelkie wogóle dobra, służące wymianie lub innym działom produkcji sensu largo”. Wypada wspomnieć, że takie pojęcie kapitału i majątku nie jest bynajmniej wyjątkiem. Niemieccy autorzy ksiązek z dziedziny rachunkowości, posiadający ekonomiczne wykształcenie, rozwiązują niniejszy problem w identyczny sposób (np. M. Momburg — Das Kapital in der Kostenrechnung).

Eliminując z dalszych rozważań stosowane w księgowości pojęcie majątku dochodzimy do wniosku, że podstawą schematu bilansu jest podział kapitału z trzech następujących punktów widzenia:

1. płynności,
2. substancji,
3. prawa własności.

Uwzględniając trzy powyższe punkty widzenia podajemy poniżej odpowiednie podziały kapitału:

- ad 1. przeprowadza się podział kapitału na:
- a) stały (zwany w księgowości majątkiem stałym)
 - b) bieżący (zwany w księgowości majątkiem obrotowym)
- ad 2. przeprowadza się podział kapitału na:
- a) rzeczowy (kapitał w postaci dóbr materialnych)
 - b) finansowy (wierzytelności i papiery wartościowe)
 - c) pieniężny (pieniądze — rezerwy kasowe)
- ad 3. przeprowadza się podział kapitału na:
- a) własny
 - b) obcy.

Porównując trzy powyżej podane podziały kapitału można łatwo dojść do wniosku, że:

1. podział aktyw uwzględnia 1. i 2. punkt widzenia (podział kapitału z punktu widzenia płynności i substancji),
2. podział pasyw bazuje na podziale kapitału z punktu widzenia prawa własności.

Jako podstawa dalszych wywodów służyć nam będzie nade wszystko podział kapitału z punktu widzenia substancji i prawa własności.

III. Klasyfikacja zasadnicza i podział szczegółowy konta kapitału własnego w sektorze prywatnym.

Na początku należy zastanowić się nad tym, czy istnieje zasadnicza różnica pomiędzy kapitałem własnym w sektorze państwowym i w sektorze prywatnym. — Na to pytanie należy bezwzględnie odpowiedzieć negatywnie. Drugorzędną różnicę stanowi pojawienie się w sektorze prywatnym przejściowych wkładów kapitałowych,

których nie spotykamy w sektorze państwowym. Wobec tego należy przy konstrukcji planów kont uwzględnić tę cechę indywidualną sektora prywatnego, czyli konto kapitału własnego podzielić na dwie części zasadnicze:

1. długotrwałe wkłady kapitałowe, zwane w dalszym ciągu kapitałem zakładowym,
2. krótkotrwałe wkłady kapitałowe, zwane poniżej przejściowymi wkładami kapitałowymi.

Przyjmując niniejszy podział wkładów kapitałowych jako podstawę podziału gr. 08 j. p. k. na podgrupy i konta, otrzymamy następujący plan kont:

Grupa	Podgrupa	Konto	K o n t o
08			Kapitał zakładowy i rezerwy kapitałowe (nazwa grupy według j. p. k.)
	080	0800	Kapitał zakładowy
		0801	Kapitał zakładowy spółnika A
		0802	Kapitał zakładowy spółnika B
	081		Kapitał zakładowy spółnika C
	082		W
		0820	Przejściowe wkłady kapitałowe
		0821	Przejściowe wkłady kapitałowe spółnika A
		0822	Przejściowe wkłady kapitałowe spółnika B
	083—9		Przejściowe wkłady kapitałowe spółnika C
			W

Odnosnie podziału pgr. 080 i 082 na konta oznacza się, że niniejszy podział jest konieczny tylko w tych przedsiębiorstwach, gdzie jest więcej współwłaścicieli. Natomiast tam, gdzie właścicielem przedsiębiorstwa jest jednostka, niniejszy podział nie znajduje zastosowania.

IV. Klasyfikacja zasadnicza i podział szczegółowy konta prywatnego przedsiębiorcy.

Pomijając na początku postawiony problem podziału zasadniczego konta prywatnego przedsiębiorcy, należy w pierw zastanowić się nad klasyfikacją niniejszego konta z punktu widzenia podziału kapitału.

W czasie roku gospodarczego konto prywatne przedsiębiorcy stanowi wierzytelność przedsiębiorstwa. Wobec tego zgodnie z niniejszą klasyfikacją, pobrania prywatne przedsiębiorcy zaliczymy do bieżącego kapitału finansowego. Postawmy wobec tego pytanie, którą klasę j. p. k. są objęte konta bieżącego kapitału finansowego. Odpowiedź jest jasna. Jest to klasa pierwsza. Wobec tego konto prywatne przedsiębiorcy umieścimy również w klasie pierwszej j. p. k.

Automatycznie nasuwa się problem uzasadniania niemożności zaklasyfikowania konta prywatnego przedsiębiorcy do:

1. klasy zerowej,
2. klasy drugiej.

ad 1. Klasę 0 należało by z ekonomicznego punktu widzenia nazwać klasą kont kapitału stałego i własnego. Wobec tego nie można tutaj „wmontować” kont bieżącego kapitału finansowego.

ad 2. Klasę 2 należało by z ekonomicznego punktu widzenia nazwać klasą kont rozgraniczających, co znajduje swe uzasadnienie w zaklasyfikowaniu tutaj nakładów i przychodów neutralnych (rozgraniczenie gospodarce) w odróżnieniu od nakładów operacyjnych, stanowiących główną część składową kosztów oraz kont rozliczeniowych wydatków i kosztów (rozgraniczenia czasowe). Jest rzeczą jasną, że pobrania przedsiębiorcy stanowią wydatki dla przedsiębiorstwa. Pamiętać jednakże trzeba o tym, że nie każdy wydatek zostanie przetransformowany na nakłady. Do tego rodzaju wydatków zaliczymy właśnie pobrania przedsiębiorcy. Poza tym trzeba zdawać sobie sprawę z tego, co to jest nakład. Według prof. dr. K. Mellerowicza (Kosten und Kostenrechnung T. 1 — str. 36) „Nakład jest zużyciem kapitału w czasie jednego okresu produkcyjnego”. Wobec tego nie można do klasy nakładów zaliczyć pobrań przedsiębiorcy, gdyż takowe nie są zużyciem kapitału, lecz częściowym lub całkowitym zwrotem przyrostu kapitału (zysk) na skutek działalności przedsiębiorstwa, które jednakże w czasie roku gospodarczego są traktowane jako wierzytelność przedsiębiorstwa (kapitał finansowy).

Następny problem to zaszeregowanie konta prywatnego przedsiębiorcy w ramach istniejących 10 grup klasy pierwszej. Przeglądając podział klasy pierwszej, łatwo dojść do wniosku, że konto prywatne przedsiębiorcy należy zaszeregować do grupy 16 (Inne należności i zobowiązania krótkoterminowe).

Pozostaje wobec tego do omówienia kwestia podziału konta prywatnego przedsiębiorcy, które

klasyfikujemy przykładowo do pgr. 169. Jako podstawę przeprowadzenia niniejszego podziału przyjmujemy charakter pobrań rzeczowych i wydatków, które przedsiębiorstwo dokonuje w imieniu i na rachunek przedsiębiorcy. Wśród takich najważniejszymi są:

1. pobrania na potrzeby prywatne:
 - A) pieniężne
 - B) rzeczowe
2. regulacja osobowych podatków, danin i opłat publicznych:
 - A) podatku dochodowego,
 - B) Społecznego Fund. Oszczędnościowego,

C) innych osobowych podatków, danin i opłat publicznych.

Ze względu na czasową kontrolę zobowiązań wobec Skarbu Państwa należy przeprowadzić dalszy podział regulacji osobowych podatków, danin i opłat publicznych na:

- a) związane z bieżącym okresem gospodarczym,
- b) związane z przeszłymi okresami gospodarczymi.

Reasumując powyższe otrzymujemy następujący podział konta prywatnego przedsiębiorcy, w którym uwzględniono istnienie trzech kont prywatnych (np. w spółce jawnej):

Grupa	Podgrupa	Konto	Subkonto	N a z w a
16	169	1690		inne należności i zobowiązania krótkoterminowe
				Konto prywatne
				Konto prywatne spółnika A
			16900	Pobrania pieniężne
			16901	Pobrania rzeczowe
			16902	Podatek dochodowy bieżącego okresu gospodarczego
			16903	Podatek dochodowy przeszłych okresów gospodarczych
			16904	Społeczny Fundusz Oszczędnościowy bieżącego okresu gospodarczego
			16905	Społeczny Fundusz Oszczędnościowy przeszłych okresów gospodarczych
			16906	Inne osobowe podatki, daniny i opłaty publiczne bieżącego okresu gospodarczego
			16907	Inne osobowe podatki, daniny i opłaty publiczne przeszłych okresów gospodarczych
		1691		Konto prywatne spółnika B (podział j. w.)
		1692		Konto prywatne spółnika C (podział j. w.)

O ile pobrania przedsiębiorcy na cele prywatne nie wymagają bliższego omówienia, o tyle trzeba będzie kilka słów poświęcić podatkowi dochodowemu i Społecznemu Funduszowi Oszczędnościowemu.

Zagadnienie klasyfikacji podatku dochodowego należy rozpatrzyć z punktu widzenia formy prawnej przedsiębiorstwa. Inaczej bowiem traktuje się podatek dochodowy w spółkach kapitałowych i spółkach osobowych (do których włączono tutaj również przedsiębiorstwa jednostkowe). Podatek dochodowy jest zasadniczo podatkiem osobowym. Pobieranie podatku dochodowego bezpośrednio od współwłaścicieli spółek kapitałowych, którzy mogą dość łatwo zmieniać się, napotyka w praktyce na trudności. Wobec tego tutaj regulację podatku dochodowego musi przeprowadzić przedsiębiorstwo na rachunek własny, rozliczając się bezpośrednio z spółnikami tzn. zmniejszając od razu zysk o przewidziany podatek dochodowy. Ten rodzaj nakładów nazywamy nakładami pokrywanymi z wyniku, a nie jak to czynił autor wspomnianego na wstępie artykułu, zaliczając podatek dochodowy na nakładów pozaoperacyjnych. Podatek dochodowy nie jest bowiem bezpośrednio związany z działalnością operacyjną ani też pozaoperacyjną przedsiębiorstwa. Jest on

tylko związany z **dodatnim wynikiem** działalności operacyjnej i pozaoperacyjnej, a nie z działalnością jako taką. Tymczasem w spółce osobowej jest możliwe bezpośrednie opodatkowanie dochodu. Wobec tego nie ma tutaj nakładów pokrywanych z wyników. Rozliczenie podatku następuje między poszczególnymi spółnikami a Urzędem Skarbowym. Przedsiębiorstwo spełnia tutaj tylko rolę pośrednika przy regulacji podatku dochodowego, lecz nie można zapomnieć o tym, że regulacja tego rodzaju zobowiązań spółników następuje na ich rachunek prywatny. Wobec tego należy uznać jako niesłuszne twierdzenie wspomnianego poprzednio autora jakoby podatek dochodowy mógł być równo traktowany w sektorze państwowym, którego sytuacja jest tutaj podobna do spółki kapitałowej, i w sektorze prywatnym.

Jako podstawę traktowania Społecznego Funduszu Oszczędnościowego jako części składowej konta prywatnego przedsiębiorcy przyjęto ustawę z dnia 30. I. 1948 roku o obowiązku społecznego oszczędzania (Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej nr 10, poz. 74), w której w art. 9. ust. 1 czytamy: „Uczestnikiem Funduszu jest **osoba** (spadek nieobjęty) obowiązana do wnoszenia rocznych wkładów (składek) oszczędnościowych, określonych w ust. 2 i 3”. Charakter prywatny (osobowy)

Spółecznego Funduszu Oszczędnościowego jest również zaakcentowany w art. 19 i 20. Odnośnie zwolnień ustawa w art. 19, ust. 1, postanawia: „Spis (nakładów uprawniających do złożenia wniosku o zwolnienie — wyjaśnienie autora) ustalony będzie odrębnie dla uczestników poszczególnych funduszy, a obejmować będzie w zależności od potrzeb i możliwości rynkowych między innymi budowę oraz nabycie środków i urządzeń przemysłowych, zakupy maszyn, narzędzi, udziałów w spółdzielniach wytwórczych, maszynowych itp. jak również dla określonych kategorii uczestników wkłady w spółdzielniach mieszkaniowych i zakupy niektórych trwałych dóbr konsumcyjnych”. Odnośnie zwrotów ustawą w art. 20, ust. 1 postanawia: „Zwrot części wkładu oszczędnościowego następuje w wypadku śmierci członka najbliższej rodziny, narodzin dziecka a także w przypadku, spowodowanej kalectwem lub nieuleczalną chorobą, trwałej niezdolności do pracy uczestnika funduszu lub członka jego najbliższej rodziny”.

Powyżej podano kilka cytatów z ustawy o obowiązkach społecznego oszczędzania, które miały uzasadnić klasyfikację zasadniczą konta Społecznego Funduszu Oszczędnościowego tzn. traktowania jego jako części składowej konta prywat-

neg przedsiębiorcy. Nie poruszono jednakże zagadnienia uprawnień uczestników w Społecznym Funduszu Oszczędnościowym do otrzymania pożyczek inwestycyjnych zgodnie z art. 16 niniejszej ustawy. Rozważmy to zagadnienie z punktu widzenia zmian kapitału, jakie powoduje nabycie dóbr inwestycyjnych przy korzystaniu z kredytu inwestycyjnego. Otóż nabycie jakiegokolwiek dobra inwestycyjnego (z kredytu inwestycyjnego) powoduje w aktywach przyrost kapitału rzeczowego, a w pasywach przyrost kapitału obcego w tej samej wysokości. W ten sposób zagadnienie aktywów jest ostatecznie rozwiązane. Pozostaje jedynie do rozwiązania problem spłaty pożyczki, czyli przyrostu kapitału własnego kosztem zmniejszenia kapitału obcego. Zasadniczo odpowiedź znajdujemy już w samym postawieniu problemu. Spłatę kredytu inwestycyjnego z wpłaconych składek Społecznego Funduszu Oszczędnościowego należy traktować z jednej strony jako przyrost kapitału zakładowego, a z drugiej strony jako spłatę (zmniejszenie) kredytu inwestycyjnego. Wobec tego niniejszą transakcję (spłatę kredytu inwestycyjnego) zaksięgujemy następująco:

Winien: kredyt inwestycyjny

Ma: kapitał zakładowy.

Praktyka i wykładnia prawa skarbowego

Komisowa sprzedaż czasopism.

A. Tuch. Inowrocław. — Pytanie: czy kiosk, które sprzedają komisowo gazety i czasopisma na 15% prowizji, winien być podatek obrotowy obliczany od obrotu czy też od prowizji, tak jak przy wyrobach tytoniowych. Mam pewien wycinek z gazety: „Komu przysługują ulgi przy wnoszeniu opłat na koncesję handlową”, m. in. pisze się: przy sprzedaży gazet i pism periodycznych za obrót, stanowiący podstawę do obliczenia opłaty według ust. 2 tabeli § 2 rozporządzenia Ministrów Przemysłu i handlu oraz Skarbu z dnia 22. sierpnia 1947 r. uważa się prowizję z tytułu tej sprzedaży.

Urząd Skarbowy twierdzi, że to się tyczy tylko przy opłatach na koncesję handlową, a nie, przy miesięcznych opłatach podatku obrotowego. Prosiłbym o łaskawe wyjaśnienie tej kwestii, gdyż naszym zdaniem od komisowej sprzedaży gazet i czasopism winien być obliczony od prowizji.

Słusznie. Zarówno okólnik Ministra Skarbu z dnia 2. stycznia 1947 r. L. D. V. 3-2/214/46 jak i okólnik Ministra Skarbu z dnia 20. stycznia 1948 r. Nr D. V. 14050/3/47 na podstawie art. 16 dekretu o podatku obrotowym zwolniły komisantów Spółdzielni Wydawniczej „Czytelnik” w Warszawie zajmujących się na zlecenie „Czytelnika” — sprzedażą w kioskach dostarczonych pism, książek, roczników i materiałów pisemnych oraz wyrobów Polskiego Monopolu Tytoniowego, od obowiązku prowadzenia ksiąg handlowych.

Podlegającą opodatkowaniu prowizję tych komisantów należy ustalić na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg handlowych Spółdzielni Wydawniczej „Czytelnik” jako komitenta,

Ustalenie Obywatelskiej Komisji Podatkowej — 50% zwwyżka podatku.

A. R. — Pytanie: Stan faktyczny — podatnik prowadził w roku 1946 prawidłowe księgi handlowe. Obrót i dochód zeznał zgodnie z księgami. Księgi były zbadane i żadnych zarzutów ani formalnych ani materialnych nie stwierdzono. Urząd Skarbowy wezwał podatnika do skorygowania zeznania, żądając, by zeznany obrót w kwocie zł 3.000.000,— podwyższył do 6.000.000,— Podatnik odmówił. Urząd Skarbowy skierował sprawę do Obywatelskiej Komisji Podatkowej z wnioskiem o ustalenie obrotu na 6.000.000,— zł. Obywatelska Komisja Podatkowa ustaliła obrót wbrew wnioskowi Urzędu Skarbowego na 16.000.000,— zł, a więc o 10.000.000,— zł więcej aniżeli opiewał wniosek Urzędu Skarbowego. Na skutek orzeczenia Obywatelskiej Komisji Podatkowej Urząd Skarbowy następnie doręczył podatnikowi nakaz płatniczy z ustaleniem obrotu na 16.000.000,— zł, podwyższając równocześnie stawkę podatku obrotowego o 50% na mocy art. 17 ust. 4 dekretu o podatku obrotowym.

Pytanie I: Czy Obywatelska Komisja Podatkowa ma prawo ustalać wyższy obrót, aniżeli opiewa wniosek Urzędu Skarbowego, nie posiadając żadnego innego materiału wymiarowego poza wnioskiem Urzędu Skarbowego i nie przeprowadzając żadnych nowych dochodzeń w tym kierunku?

II: Czy Urząd Skarbowy ma prawo nie uznawszy ksiąg handlowych za nieprawidłowe (w przeciwnym bowiem razie nie zachodziłaby konieczność skierowania sprawy do Obywatelskiej Komisji Podatkowej) podwyższyć stawkę podatku obrotowego o 50% tylko dlatego, że Obywatelska

Równocześnie Konferencja Ogólna musi określić, czy dana uchwała ma przyjąć formę:

a) „polecenia” — a więc rozważenia danego zagadnienia przez członków Międzynarodowej Organizacji Pracy celem wykonania tego zadania w postaci ustawy wewnętrznej w danym państwie,

b) lub też projektu międzynarodowej konwencji, która będzie ratyfikowana przez wszystkich członków Międzynarodowej Organizacji Pracy.

W obu wypadkach do przyjęcia polecenia lub projektu konwencji potrzebna jest większość dwóch trzecich głosów delegatów obecnych na Konferencji Ogólnej. Międzynarodowa Organizacja Pracy czerpiąc doświadczenie z bezwocnej pracy innych organizacji o charakterze międzynarodowym wprowadza pewne sankcje w zakresie wykonania uchwał Konferencji Ogólnej. Każdy członek Międzynarodowej Organizacji Pracy zobowiązuje się w ciągu roku od daty zamknięcia posiedzenia Konferencji Ogólnej przedstawić uchwalone na tej Konferencji polecenia lub projekty konwencji tym władzom państwowym, do których kompetencji sprawa należy — a to w celu zamienienia ich w ustawę i wprowadzenia do ustawodawstwa krajowego. W zakresie poleceń uchwalonych na Konferencji Ogólnej członkowie Międzynarodowej Organizacji Pracy winni są składać sprawozdania do Międzynarodowego Biura Pracy. Projekty konwencji przechodzą normalną drogą ratyfikowania. Oczywiście ani polecenia, ani projekty konwencji nie mogą być państwu narzucone. To też traktat wersalski wyraźnie dodaje, że w żadnym razie w skutek uchwalenia przez Konferencję Ogólną polecenia lub projektu konwencji żaden członek Międzynarodowej Organizacji Pracy nie może być zmuszony do jej przyjęcia. Każdy członek obowiązany jest przedkładać roczne sprawozdania co do środków, w zakresie zobowiązań, których się podjął w ramach prac organizacyjnych. Takie sprawozdanie jest oczywiście pewnego rodzaju formą nadzoru nad członkami tej organizacji.

Inną formą nadzoru nad wykonaniem przyjętych w ramach Międzynarodowej Organizacji Pracy zobowiązań jest możliwość zażalenia, przyznana organizacjom zawodowym pracobiorców i pracodawców. Zażalenie takie może być zgłoszone do Międzynarodowego Biura Pracy, po

czym, po przejściu przez Radę Administracyjną, zostaje ono skierowane do odnośnego rządu celem wyjaśnienia. Rada Administracyjna ma prawo opublikować to zażalenie, zwłaszcza jeżeli rząd nie udzieli wyjaśnień w przepisany terminie. Ponadto traktat wersalski przewiduje specjalne postępowanie sporne, mające na celu wyegzekwowanie przyjętych w ramach działalności Międzynarodowej Organizacji Pracy zobowiązań.

Zagadnienie **finansów** Międzynarodowej Organizacji Pracy jest oczywiście sprawą wielkiej doniosłości przy tak rozbudowanych agendach. Trzeba dodać, że budżet roczny Międzynarodowej Organizacji Pracy nie jest wcale małym budżetem. W 1947 r. budżet ten wynosił około 3 mil. dolarów. Pozycje budżetowe oparte są w głównej mierze na skłódkach członkowskich. Praktyka wykazała, że jest to źródło zawodne, gdyż wpłaty wkładek członkowskich wpływają nieregularnie. Po drugiej wojnie światowej podstawą budżetu Międzynarodowej Organizacji Pracy stały się rezerwy finansowe z okresu Ligi Narodów. Należy dodać, że Liga Narodów spełniała w stosunku do Międzynarodowej Organizacji Pracy rolę bankiera, ratując bezustannie jej finanse. Mimo skomplikowanego systemu rozdzielczego, zastosowanego przy likwidacji majątku Ligi Narodów, Międzynarodowa Organizacja Pracy została przy tym podziale w poważnym stopniu uwzględniona. Obecnie projekt budżetu Międzynarodowej Organizacji Pracy jest komunikowany Organizacji Narodów Zjednoczonych i przez nią zatwierdzany. Nie wiadomo w jakim stopniu Organizacja Narodów Zjednoczonych bierze udział w subwencjonowaniu zadań Międzynarodowej Organizacji Pracy.

Ostatnim zagadnieniem wymagającym omówienia jest **stosunek** Międzynarodowej Organizacji Pracy **do Ligi i do Organizacji Narodów Zjednoczonych**. Międzynarodowa Organizacja Pracy nie była formalnie częścią Ligi Narodów, ani też jej organem. Faktycznie jednak związki Międzynarodowej Organizacji Pracy z Ligą Narodów były bardzo ścisłe. Członkostwo Międzynarodowej Organizacji Pracy pokrywało się z członkostwem Ligi Narodów. Każde państwo, nawet nie podpisujące traktatu wersalskiego, stawało się członkiem Międzynarodowej Organizacji Pracy z chwilą przyjęcia go do Ligi Narodów. Budżet Między-

narodowej Organizacji Pracy stanowił część budżetu Ligi Narodów. Sekretariat Ligi Narodów stanowił główne oprucie techniczno-organizacyjne dla Międzynarodowego Biura Pracy. Organa Ligi Narodów wykonywały szereg prac wchodzących w zakres działalności Międzynarodowej Organizacji Pracy. To też likwidacja Ligi Narodów stworzyła dla Międzynarodowej Organizacji Pracy kłopotliwą sytuację, wymagającą rewizji dotychczasowego statutu. W 1945 r. ta rewizja była faktem dokonany, nowa konstytucja Międzynarodowej Organizacji Pracy zastała przyjęta i ratyfikowana przez dotychczasowych członków i niebawem weszła w życie. Zmiany szły głównie w kierunku przystosowania struktury Międzynarodowej Organizacji Pracy do struktury Organizacji Narodów Zjednoczonych i tzw. organizacji specjalnych, związanych z całokształtem pracy ONZ. Karta Narodów Zjednoczonych nie wymienia Międzynarodowej Organizacji Pracy wśród tzw. organizacji specjalnych. Wszystkie zagadnienia wchodzące w zakres zainteresowań Międzynarodowej Organizacji Pracy wymienione są w Kartie Narodów Zjednoczonych w artykułach, omawiających kompetencje Rady Gospodarczej i Społecznej ONZ. Wolno przypuszczać, że praktyka rozgraniczy działalność tych dwóch organów, zwłaszcza że według konstytucji Międzynarodowej Organizacji Pracy każdy członek ONZ. może stać się automatycznie członkiem Międzynarodowej Organizacji Pracy. Od 1946 r. toczą się pertraktacje między Organizacją Narodów Zjednoczonych a władzami naczelnymi Międzynarodowej Organizacji Pracy celem sprecyzowania wzajemnych wymagań i ustalenia wzajemnego podziału pracy. Nie ulega wątpliwości, że zakończenie tych rozmów będzie pożyteczne dla obu stron. Organizacja Narodów Zjednoczonych, uznając Międzynarodową Organizację Pracy za tzw. organizację specjalną, zyska dla swych prac doświadczony aparat fachowy i niezwykle wartościowe materiały informacyjne, ogarniające cały świat, oparte na ciągłości pracy od 1919 r. do chwili obecnej.

Dr A. Klafkowski.

Układ (postępowanie układowe) 1)

Przepisy o postępowaniu układowym oparte są na rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24. 10. 34 (Prawo o postępowaniu układowym Dz. U. R. P. Nr. 93/34 poz 836), które weszło w życie z dniem 1. 1. 1935 r.

Kupiec, który wskutek wyjątkowych, niezależnych od niego okoliczności zaprzestał płacenia długów, lub gdy przewiduje zaprzestanie ich płacenia, może żądać otwarcia postępowania, celem zawarcia układu z wierzycielem.

Prawo to nie przysługuje temu, kto:

1. nie prowadzi przedsiębiorstwa przynajmniej od lat trzech
2. nie prowadzi prawidłowej księgowości, albo nie będąc kupcem nie prowadzi księgowości, ujawniającej stan jego majątku
3. już raz zawarł układ, lub był upadłym, a nie upłynęło 5 lat
4. nie wykonał układu zawartego w postępowaniu układowym lub upadłościowym.

Następujące wierzytelności nie są objęte postępowaniem układowym:

1. podatki i inne daniny publiczne bieżące i zaległe za rok
2. należności umowy o pracę
3. opłaty z tytułu ubezpieczeń społecznych oraz od ognia, bieżące oraz zaległe za rok
4. należności z umowy o rentę, dożywocie, lub alimenty
5. należności zabezpieczone zastawem
6. należności zabezpieczone hipoteką albo w rejestrze z wyjątkiem hipotek sądowych uzyskanych w ostatnim miesiącu przed otwarciem postępowania układowego.

Właściwym do przeprowadzenia postępowania układowego jest Sąd Okręgowy w wydziale handlowym, a w braku takiego wydziału — w wydziale cywilnym w składzie 3 sędziów.

Orzeczenia wydaje sąd w formie postanowienia. Na postanowienie Sądu Okręgowego służy zażalenie do Sądu Apelacyjnego.

Koszty postępowania układowego ponosi dłużnik.

Układ (postępowanie układowe) 2)

Podanie o otwarciu postępowania układowego powinno zawierać propozycje układowe, bilans, spis wierzycieli, wyciąg z rejestru handlowego, a nadto dłużnik winien dołączyć do podania zapewnienie, że podane okoliczności są prawdziwe i wyczerpujące.

Propozycje układowe mogą obejmować tylko:

1. odroczenie spłaty długów
2. rozłożenie spłaty długów na raty
3. zmniejszenie sumy długów
4. wskazanie czy i jak wykonanie zobowiązań, objętych układem, ma być zabezpieczone.

Do chwili przyjęcia układu przez wierzycieli dłużnik może podanie o otwarciu postępowania układowego cofnąć, a wówczas sąd umorzy postępowanie.

Sąd zanim rozstrzygnie podanie może zażądać wyjaśnień, przeprowadzić dowody i wyznaczyć rozprawę, na którą wzywa dłużnika.

Postanowienie winno być wydane w ciągu 2 tygodni od daty wniesienia podania; na postanowienie Sądu Okręgowego, uwzględniające podanie o otwarciu postępowania układowego, niema zażalenia, natomiast na postanowienie oddalenia podania służy zażalenie do Sądu Apelacyjnego oraz skarga kasacyjna.

W postanowieniu o otwarciu postępowania układowego sąd wyznaczy:

1. sędziego delegowanego
2. nadzorcę sądowego
3. terminy sprawdzania wierzytelności, które winny być tak wyznaczone, by sprawozdanie było ukończone w ciągu 2 miesięcy od daty otwarcia postępowania układowego.

Postanowienie to doręcza sąd dłużnikowi oraz wierzycielom, a o otwarciu postępowania układowego sąd podaje do publicznej wiadomości przez obwieszczenie w budynku sądowym, w Monitorze Polskim i conajmniej w jednym dzienniku poczytnym.

Sędzia delegowany.

1. kieruje tokiem postępowania
2. ma nadzór nad czynnościami nadzorczy
3. pełni te czynności postępowania, które należą do sądu.

Dłużnikowi i wierzycielom służy na zarządzenie sędziego delegowanego zażalenie do Sądu Okręgowego w

Układ (postępowanie układowe) 3)

ciągu 1 tygodnia od daty ogłoszenia, względnie doręczenia zarządzenia.

Od daty otwarcia postępowania układowego dłużnik nie może bez zgody nadzorcy sądowego rozporządzać swoim majątkiem, ani zaciągać zobowiązań, jeśli to przekracza zakres zwykłego zarządu, czynności prawne zawarte wbrew temu przepisowi są bezskuteczne w stosunku do wierzycieli.

Na żądanie sędziego delegowanego postanowienie o otwarciu postępowania układowego będzie ujawnione w księgach hipotecznych oraz w innych księgach i rejestrach, do których wpisany jest majątek dłużnika.

Nadzorca sądowy sprawuje pod kontrolą sędziego delegowanego nadzór nad przedsiębiorstwem dłużnika. Odpowiada za szkodę wyrządzoną niesumiennym pełnieniem obowiązków.

Nadzorca winien niezwłocznie przystąpić do zamknięcia ksiąg dłużnika, do sprawdzenia bilansu, stanu majątku dłużnika, spisu wierzycieli oraz stanu przedsiębiorstwa i do tego celu może za zgodą sędziego delegowanego powołać biegłych.

Wierzytelności powinny być zgłoszone przed upływem wyznaczonych terminów sprawdzenia. Wierzyciel winien w ogłoszeniu wymienić sumę i tytuł wierzytelności i przedstawić dowody.

Sędzia delegowany dokonuje sprawdzenia wierzytelności, w wyniku którego wciągnie na listę te wierzytelności, które są oparte na wpisach w księgach handlowych dłużnika bądź na tytułach bezspornych, lub w inny sposób nie budzą wątpliwości. Również będą wciągnięte na listę wierzytelności warunkowe i te, których płatność jeszcze nie nastąpiła.

Wierzytelności niepieniężne będą szacowane i wciągnięte na listę według wartości z dnia otwarcia postępowania układowego. Wierzytelności zabezpieczone hipoteką w rejestrze, lub prawem zastawu mogą być wciągnięte na listę wierzytelności, jeśli wierzyciel zrzeknie się tego zabezpieczenia.

Termin do zażalenia na wciągnięcie, lub odmowę wciągnięcia wierzytelności na listę liczy się od ostatniego terminu sprawdzenia.

Układ (postępowanie układowe) 4)

Wciągnięcie wierzytelności na listę uprawnia wierzyciela do udziału w postępowaniu i określa sumę, z którą on może uczestniczyć w zgromadzeniu wierzycieli.

W ciągu miesiąca od ostatniego terminu sprawdzenia wierzytelności sędzia delegowany zwoła zgromadzenie wierzycieli, na które wezwie także dłużnika i nadzorcę sądowego. Jednocześnie z zawiadomieniem o zgromadzeniu będą doręczone wierzycielom propozycje układowe dłużnika. Do skuteczności uchwał wymagana jest co najmniej połowa wszystkich wierzycieli, uprawnionych do uczestniczenia w zgromadzeniu, a gdy brak wymaganej liczby, sędzia delegowany może wyznaczyć nowy termin zgromadzenia. Gdyby i na drugie zgromadzenie nie przybyła wymagana liczba wierzycieli, sąd umorzy postępowanie. Również gdy dłużnik osobiście lub przez pełnomocnika nie stawi się na zgromadzenie bez usprawiedliwienia, postępowanie będzie umorzone. Na zgromadzeniu nadzorca sądowy składa sprawozdanie, a sędzia delegowany przedstawia propozycje układowe.

Dłużnik i wierzyciele mogą zgłaszać zmiany i uzupełnienia propozycji ugodowych, które mogą być przedmiotem obrad i głosowania.

Sędzia delegowany zarządza głosowanie. Układ jest przyjęty, jeżeli wypowie się za nim większość głosujących wierzycieli, którzy łącznie mają przynajmniej $\frac{2}{3}$ ogólnej sumy wierzytelności. Jeżeli jednak dłużnik chce uzyskać zmniejszenie długów ponad 40%, większość ta musi reprezentować przynajmniej $\frac{4}{5}$ ogólnej sumy wierzytelności.

Małżonek oraz krewni względnie powinowaci dłużnika w linii prostej i w linii bocznej aż do II stopnia nie mają prawa udziału w głosowaniu, a gdy dłużnik jest spółką, prawa tego nie ma również spółnik, będący wierzycielem.

W braku wymaganej większości, sędzia delegowany może odroczyć zgromadzenie najdalej na 2 tygodnie, a jeśli i w nowym terminie układ nie dojdzie do skutku, sąd umorzy postępowanie.

Po zawarciu układu wierzyciele postanowią czy należy wyznaczyć kuratora celem nadzoru nad wykonaniem układu.

Komisja Podatkowa podwyższyła obrót, czywiście wbrew księgom, które nie zostały odrzucone?

Ad I. Tak. Obywatelska Komisja Podatkowa ma prawo ustalać podstawę opodatkowania w granicach przekraczających wnioski Urzędu Skarbowego nawet nie posiadając żadnego innego materiału wymiarowego poza dostarczonym przez Urząd Skarbowy.

Stosownie do postanowień art. 6 ust. 2 ustawy o Obywatelskich Komisjach Podatkowych orzeka ona według swobodnego uznania na podstawie posiadanego materiału wymiarowego, przy czym nie jest nawet związana w zakresie ustalenia wysokości zobowiązania podatkowego przepisami dekretu o postępowaniu podatkowym z dnia 16. maja 1946 r.

Cytowana ustawa nie zawiera przepisu, któryby wiązał O. K. P. wnioskiem Urzędu Skarbowego, co również wynika pośrednio z § 9 rozporządzenia wykonawczego do ustawy, w myśl którego Urząd Skarbowy (Rewizyjny) może przed wydaniem decyzji umotywowanym wnioskiem przekazać sprawę ponownie Obywatelskiej Komisji Podatkowej, jeżeli orzeczenie Komisji zdaniem Urzędu niezgodne jest z materiałem przekazanym jej przez Urząd albo też ujawnionym w związku z postępowaniem przed Komisją i przynosi szkodę Skarbowi Państwa. W tych wypadkach przewodniczący O. K. P. przydziela sprawę do ponownego rozpoznania temu samemu lub innemu kompletowi.

A więc Urząd Skarbowy w przypadkach, w których O. P. K. schodzi niżej wniosku Urzędu może przekazać sprawę ponownie do O. K. P., nie może jednak tego uczynić jeśli O. K. P. idzie dalej aniżeli wnioski Urzędu Skarbowego.

Tak dalece sprawa formalna. Jeśli idzie o merytoryczną słuszność ustalonej podstawy opodatkowania, to ma Pan możliwość od decyzji Urzędu Skarbowego wydanej na podstawie orzeczenia O. K. P. odwołać się do Komisji Odwoławczej przy Izbie Skarbowej; wprowadzie Komisja Odwoławcza — jeśli idzie o te orzeczenia — rozstrzyga także ostatecznie według swobodnego uznania i również nie jest w tym zakresie związana przepisami dekretu o postępowaniu podatkowym, jednakże niewątpliwie przychyli się do odwołania jeśli będzie Pan w możliwości udowodnić albo co najmniej uprawdopodobnić, że orzeczenie O. K. P. przekroczyło granice swobodnego uznania i orzeka się na dowolności tym bardziej, że orzeczenie to daleko wykracza poza wnioski Urzędu Skarbowego, który ma obowiązek wnioski swój należycie uzasadnić i poprzeć go materiałem wymiarowym tak, jak gdyby ustalał podstawę opodatkowania we własnym zakresie działania na podstawie art. 118 dekretu o postępowaniu podatkowym.

Ad II. — Podwyższenie stawki o 50% może nastąpić jedynie w razie uznania ksiąg za nieprawidłowe w rozumieniu odnośnych postanowień dekretu o postępowaniu podatkowym oraz po doręczeniu podatnikowi odpowiedniej decyzji o nieuznaniu ksiąg za nieprawidłowe. **Brak natomiast całkowicie podstawy prawnej do zastosowania 50% zwwyżki w przypadku nieuznania ksiąg za nieprawidłowe i ustaleniu podstawy opodatkowania w drodze orzeczenia O. K. P.**

Jeżeli jednak idzie o okres od 1 stycznia 1948 r. począwszy, to musimy zwrócić uwagę na postanowienia ustawy z dnia 25 lutego 1948 r. (Dz. U. R. P. Nr 12, poz. 94) zmieniającej treść art. 17 ust. 4 dekretu o podatku obrotowym w następującym kierunku: Stawki podatku przewidziane podwyższa się o 50% w przypadku, gdy:

a) podatnicy obowiązani do prowadzenia ksiąg handlowych, uproszczonych lub podatkowych, ksiąg tych w ogóle nie prowadzą,

b) prowadzone przez obowiązanych do tego księgi nie zostaną uznane za dowód przy ustalaniu podstaw opodatkowania. W przypadku rozpoczęcia prowadzenia ksiąg w ciągu roku podatkowego podwyżka stawek ustaje z końcem miesiąca, w którym rozpoczęto prowadzenie ksiąg.

Opierając się na takim brzmieniu cytowanego przepisu, władze skarbowe będą stosowały począwszy od 1. stycznia 1948 r. zwwyżkę 50% w omawianych przypadkach, gdyż zmiana wyraźnie mówi: „gdy księgi nie zostaną uznane za dowód przy ustalaniu podstaw opodatkowania” — nie używa natomiast określenia „gdy księgi nie zostaną uznane za dowód w postępowaniu podatkowym”, jakby trzeba normować, gdyby zagadnienie nie miało wykraczać poza ramy postępowania podatkowego, którego postanowieniami O. K. P. nie jest — jak zaznaczono — związana.

Odpowiedzialność karna skarbową księgowego.

J. K. — Pytanie: Czy Urząd Skarbowy może nałożyć karę na księgowego i przedsiębiorcę na podstawie art. 132 p. k. s. z dnia 11. kwietnia 1947 r. za nierzetelne prowadzenie ksiąg handlowych przez ukrywanie transakcji przedsiębiorstwa, oraz fałszowanie ksiąg za rok 1946, jeżeli wydana ustawa w art. 311 mówi, że dekret niniejszy wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, to jest po dniu 25. kwietnia 1947 r. Czy w danym przypadku jest celowe składanie odwołania do Izby Skarbowej i czy może mieć nadzieję księgowy na zmniejszenie ewentualnie umorzenie wyznaczonej kary.

Jeżeli chodzi o zagadnienie oparcia orzeczenia karnego na przepisach materialnych nowego prawa karnego skarbowego, to zasadność postępowania władzy skarbowej będzie zależała od okoliczności stanu faktycznego sprawy, a to z następujących względów:

Dekret z dnia 11. kwietnia 1947 r. ogłoszony w Dzienniku Ustaw Nr 32 z r. 1947, poz. 140, wszedł w życie w 14 dni po jego ogłoszeniu, a zatem obowiązuje od dnia 1 maja 1947 r., z tym oczywiście zastrzeżeniem, że do przestępstw skarbowych popełnionych przed tym terminem (1 maja 1947) stosuje się dawne przepisy, ale tylko w przypadku, w którym są one względniejsze dla sprawcy.

Obowiązującą zatem wyraźnie zasadą wynikającą z postanowień art. 3 prawa karnego skarbowego w związku z postanowieniami art. 2 § 1 kodeksu karnego, że jeżeli w czasie wydawania orzeczenia karnego obowiązuje ustawa inna, aniżeli w czasie popełnienia przestępstwa, wówczas stosuje się ustawę nową (a więc w konkretnym przypadku dla przestępstwa popełnionego jeszcze w r. 1946 nowe prawo karne skarbowe); jednakże należy

zastosować ustawę dawną (w niniejszym przypadku przepisy Ordynacji Podatkowej), jeżeli jest względniejsza dla sprawcy.

„Względność” ta może iść tak daleko, że ustawa dawna nie przewiduje w ogóle kary za dane przestępstwo a nawet nie kwalifikuje odnośnego czynu jako przestępstwo, co będzie zależało od konkretnych okoliczności sprawy, które nie są nam znane.

W konkretnym przypadku, jakkolwiek Ordynacja Podatkowa nie przewiduje tak wyraźnej instytucji odpowiedzialności księgowych, jaką wprowadziło nowe prawo skarbowe w art. 132, to jednakże odpowiedzialność może być zastosowana, jako do pomocnika lub podżegacza, a w tym razie w granicach, przewidzianych dla przestępstwa popełnionego przez przedsiębiorcę.

Jaki będzie w konkretnym przypadku „ogół interesu”, tego — bez dokładnego zapoznania się z okolicznościami faktycznymi — ocenić nie możemy. Zwracamy jednak uwagę, że art. 131 (który zdaniem naszym powinien być zastosowany w konkretnym przypadku do osoby przedsiębiorcy) i 132 prawa karnego skarbowego są odpowiednikami art. 176—177 Ordynacji Podatkowej z tą zmianą, iż odstąpiono w zakresie sankcji kar-

nej od grożącej za omawiany występki w art. 177 Ordynacji Podatkowej zasadniczej kary aresztu do sześciu miesięcy z jednoczesnym podwyższeniem przewidzianej tam dolnej granicy grzywny, określonej wielokrotnością kwoty podatku uszczuplonego lub narażonego na uszczuplenie, które to podwyższenie jednak — jeżeli idzie o interes skazanego — nie ma większego znaczenia.

Jeżeli idzie o osobę przedsiębiorcy, to orzeczenie powinno się raczej opierać na postanowieniach art. 131 p. k. s., gdyż niewątpliwie występki został popełniony w postępowaniu podatkowym; czy ewentl. żądanie zmiany kwalifikacji prawnej czynu w drodze odwołania lub żądania skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego będzie celowe, pozostawiamy uznaniu pytającego, gdyż będzie to zależało od okoliczności sprawy.

Efektywnie bowiem zmniejszone zagrożenie karą do $\frac{1}{4}$, przewidziane w § 2 art. 131 p. k. s., nie będzie miało w omawianej sprawie zastosowania, gdyż występki popełniono niewątpliwie „w związku” z nierzetelnym prowadzeniem ksiąg; w tej mierze por. artykuł Z. Mielcarzewicza w Nr 42/1947 Tygodnika Gospodarczego na str. 384.

Z. M.

Wyjaśnienia w sprawach socjalnych

„Stały prenumerator z Sosnowca” — Pytanie:

1. Karmiąca matka zatrudniona w zakładzie pracy korzysta podobno z przywileju dwukrotnego zwalniania się po $\frac{1}{2}$ godz. dla karmienia dziecka.

W Związku z tym zapytuję:

- a) jakie przepisy regulują poruszoną sprawę?
 - b) jeśli od miejsca pracy do domu jest odległość, która uniemożliwia załatwienie tych czynności w ciągu $\frac{1}{2}$ a nawet godziny, jak postępuję w tym wypadku pracodawca?
 - c) do jakiego czasu wolno korzystać zainteresowanej z tego przywileju?
 - d) jakie dowody musi załączyć dla poparcia swej prośby, że istotnie karmi dziecko?
2. Pracownik fizyczny korzysta po roku pracy z 8-dniowego urlopu. Wobec tego, że wczasy trwają 14 dni, czy są przepisy, któreby regulowały sprawę wypoczynków na pozostałe dni w ten sposób, aby udzielić urlopu bezpłatnego na życzenie pracownika?
 3. Jakie przepisy regulują sprawę wynagrodzenia za godziny nadliczbowe?

Ad 1a) Poruszoną sprawę reguluje ustawa z dnia 2. VII. 1924 r. w przedmiocie pracy młodocianych i kobiet w brzmieniu ustawy z dnia 7-go listopada 1931 r. (Dz. U. R. P. nr 101, poz. 733). W okresie powojennym ustawa ta została dwukrotnie nowelizowana, a mianowicie: dekretem z dnia 29. 9. 1945 r. (Dz. U. R. P. nr 43, poz. 236) oraz ustawą z dnia 28. IV. 1946 r. (Dz. U. R. P. nr 27, poz. 182).

Interesujący Pana przepis tej ustawy ust. 3 art. 15 brzmi: „Matkom karmiącym przysługuje prawo korzystania w ciągu godzin pracy z

dwóch półgodzinnych przerw w pracy, które wlicza się do godzin pracy”.

Ad 1b) Ustawodawca zajął się tym zagadnieniem w rozporządzeniu z dnia 11 marca 1927 r. w sprawie urzędzenia i utrzymywania żłóbków dla niemowląt w zakładach pracy (Dz. U. R. P. nr 32, poz. 293). Mianowicie, w zakładach pracy, chociaż czasowo zatrudniających ponad 100 kobiet, przedsiębiorca zobowiązany jest do urzędzenia i utrzymywania żłóbka; § 1 wymienionego rozporządzenia mówi: „...żłóbek winien znajdować się dostatecznie blisko zakładu pracy, aby pracownicy mogły karmić piersią swe niemowlęta podczas przysługujących im przerw w pracy”.

Zagadnienia tego w mniejszych zakładach pracy ustawodawca nie uregulował, zostawiając wykonanie przepisu art. 15 ustawy umownej interpretacji stron.

Ad 1c i d) Motce wolno korzystać z tego przywileju przez cały faktyczny czas karmienia, który oczywiście w każdym przypadku może być inny. Pracodawca może żądać przedłożenia zaświadczenia lekarskiego.

Ad 2) Przepisów prawnych w tym zakresie brak. Duch ożywiający ustawodawstwo pracy jasno wskazuje, że pracodawcy wolno udzielić pracownikowi parodniowego dodatkowego urlopu tymbardziej bezpłatnego, aby umożliwić robotnikowi spędzenie wypoczynku w domu wczasów.

Ad 3) Zagadnienie nadgodzin reguluje ustawa z dnia 18 grudnia 1919 r. o czasie pracy w przemyśle i handlu w brzmieniu obwieszczenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 25. paździer-

nika 1933 r. (Dz. U. R. P. nr 94/1933 r. poz. 734). Ustawa ta została po wojnie znolizowana dekretem z dnia 16.5.1945 r. (Dz. U. R. P. nr 21, poz. 117) i dekretem z dnia 19.9.1946 r. (Dz. U. R. P. nr 51, poz. 285):

W myśl art. 16 wymienionej ustawy w brzmieniu noweli z 1945 r. wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych wynosi: za pierwsze dwie godziny wynagrodzenie normalne plus 50% dodatek — za dalsze godziny nadliczbowe dziennie, pracę w nocy, w niedzielę i święta plus 100% dodatek.

Do przepisu tego należy dodać, że nie każda praca w nocy lub w niedzielę czy święta stanowi pracę w godzinach nadliczbowych, lecz jedynie praca ponad ustawowo określoną liczbę godzin. (Orzecznictwo S. N. III. 1. Rw. 1286/30-2/IX. 30).

Leszek A — Wrocław. Jestem studentem politechniki i pobieram stypendium jednej z fabryk

państwowych. W okresie wakacyjnym odbywam 2-miesięczną praktykę w fabryce. Za pracę otrzymuję wynagrodzenie, jednak potrącają mi podatek od wynagrodzeń. Czy potrącenie to jest słuszne?

Poruszone zagadnienie reguluje zarządzenie Ministra Skarbu z dnia 26.X.1946 r. w sprawie zwolnienia niektórych kategorii wynagrodzeń od podatku od wynagrodzeń (Monitor Polski nr 120 z roku 1946).

Zarządzenie to zwalnia od podatku od wynagrodzeń m. in. wynagrodzenia wypłacane uczącej się w zakładach naukowych młodzieży z tytułu odbywanych przez nią praktyk, pod warunkiem, że:

1. czas trwania praktyki nie przekracza 4 miesięcy w ciągu roku kalendarzowego,
2. bezpośrednio po upływie tego okresu osoba, odbywająca praktykę, nie zostanie zatrudniona u tego samego pracodawcy w charakterze pracownika.

Wyjaśnienia w sprawach księgowych

S. M. — Trzcianka — W związku z ogłoszeniem zmian w prowadzeniu ksiąg handlowych w nr 29 Tygodnika, proszę o wyjaśnienie w jaki sposób należy prowadzić kontrolę ilościową w sklepie detalicznym branży spożywczo-mieszanej, w którym sprzedaje się towary tylko konsumentom w drobnych ilościach?

Kwestia prowadzenia kontroli ilościowej w sklepach detalicznych została dostatecznie wyjaśniona w wyżej wspomnianym numerze Tygodnika. Niezależnie od już podanego materiału podajemy krótką reasumcję. Z § 5 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Skarbu o prowadzeniu ksiąg handlowych, uproszczonych i podatkowych z dnia 31.10.1946 r. zmienionego rozporządzeniem z dn. 17. czerwca 1948 r. (Dz. U. R. P. nr. 31 poz. 208) wynika, że w zasadzie każde przedsiębiorstwo prowadzące księgi handlowe jest zobowiązane prowadzić kontrolę ilościową. Forma prowadzenia kontroli ilościowej jest dowolna tzn. w postaci ksiąg, kartotek lub w inny dowolny wystarczający sposób. Rozporządzenie to mówi o tzw. bieżącym dokonywaniu powstałych zmian, a więc kontrolę taką prowadzić należy codziennie, jeżeli każdego dnia następują zmiany w zapasach na skutek sprzedaży lub kupna.

Na tym miejscu podkreślamy *wielką wagę* jaką przypisują władze skarbowe w *codziennym prowadzeniu kontroli ilościowej*.

Niektóre towary mogą być prowadzone w kontroli ilościowej we formie grup rodzajowych. Ustalanie tych grup należy do właściwej organizacji samorządu gospodarczego.

W przedsiębiorstwach, w których sprzedaż dokonuje się wyłącznie konsumentom, a więc *sklepach detalicznych obowiązuje kontrola ilościowa w zakresie przychodowania zakupionego towaru*. Praktycznie więc należy codziennie i bieżąco wpisywać do kontroli ilościowej towary zakupione w danym dniu i to każdy artykuł na oddzielnej karcie lub zgodnie z pkt. 2 § 5 omawianego

rozporządzenia grupowo w/g ustalonych rodzajów towarów. Z reguły formularze do prowadzenia kontroli ilościowej uwzględniają przychód i rozchód towarów ilościowych bądź też ilościowo i wartościowo. Wybierając jedną z nich wypełniamy tylko kolumnę przychodu. Kolumny rozchodu i stan w sklepach detalicznych (przy drobnej sprzedaży) nie wypełniamy. W dobrze zorganizowanym przedsiębiorstwie detalicznym niezależnie od podanych wyżej zwolnień, przedsiębiorca dokonywać będzie rozchodowania zakupionego towaru w kontroli ilościowej w okresowych odstępach czasu. Przemaszają za tym zrozumiałe względy organizacyjne przedsiębiorstwa.

Wreszcie ostatnie dwa punkty cytowanego wyżej paragrafu mówią o możliwości uzyskania zwolnienia z prowadzenia kontroli ilościowej i to tylko w wypadkach uzasadnionych i na prośbę podatnika obowiązującego do prowadzenia kontroli ilościowej w całości lub częściowo. Prośbę taką należy wnosić nie później niż na miesiąc przed rozpoczęciem okresu rachunkowego, którego dotyczy prośba o zwolnienie. Kompetencje zwolnienia z prowadzenia kontroli ilościowej są przypisane dyrektorom Izb Skarbowych, a więc do nich za pośrednictwem właściwego Urzędu Skarbowego lub Urzędu Rewizyjnego należy we właściwym terminie składać podania.

Jeżeli chodzi zatem o Pana przedsiębiorstwo, jest Pan zobowiązany do prowadzenia kontroli ilościowej częściowo (zakup), zakładając, że przedsiębiorstwo prowadzi księgi handlowe. Kontrolę taką najlepiej prowadzić na luźnych kartach. Karty do kontroli ilościowej może Pan nabyć w Biurze Handlowym Poznań, Armii Czerwonej 9.

J. P. Katowice — Marże zarobkowe dobija się zasadniczo do ceny zakupu, w wyjątkowych wypadkach do kosztu nabycia. Wypadki takie podają załączniki A i B do rozporządzenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu, przyczem te wyjątkowe

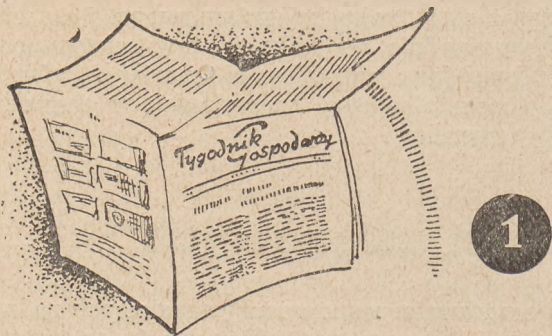
wypadki nie mają zastosowania do artykułów galanteryjnych i konfekcyjnych.

Konsument — według wyjaśnienia Biura Cen w sprawie handlu łańcuszkowego — nie może

otrzymać towaru po cenie wyższej niż cena fabryczna powiększona o dozwolony zysk brutto łącznie hurtowy i detaliczny. W przytoczonym przez Pana przykładzie kalkulacji cena byłaby wyższa.

P. S. Ceglarek, Ostrów — W numerze 4/48 poz. 58 i 59 Dziennika Urzędowego Ministerstwa Przemysłu i Handlu zostały ogłoszone załączniki A nr 1 i B nr 1 dotyczące marż zysku brutto. Treści wymienionych załączników nie podajemy, gdyż są one powszechnie znane. W odniesieniu do towarów na które marże nie zostały przez Biuro Cen ustalone, stosuje się marże zwyczajowe, względnie normy dystrybucyjne Central Zbytu. Zatwierdzone w tym samym numerze pod poz. 53 cenniki na towary wytwarzane przez przedsiębiorstwa państwowe lub będące pod zarządem państwowym nie dotyczą materiałów budowlanych.

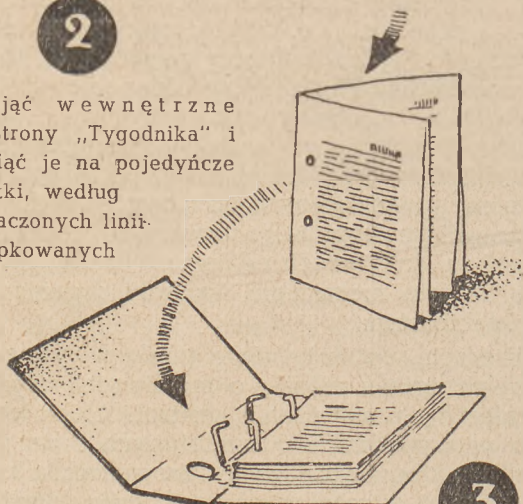
Jak należy odkładać kartotekę „Tygodnika Gospodarczego“?

Rozciąć „Tygodnik“

2

Wyjąć wewnętrzne 4 strony „Tygodnika“ i pociąć je na pojedyncze kartki, według oznaczonych linii-kropkowanych

Kartki składać do segregatora według ścisłego alfabety haseł podanych tłustym drukiem w prawym górnym narożniku.

Regularne zbieranie stron kartoteki da posiadaczowi stale uzupełnianą Encyklopedię Gospodarczą.

SEGREGATORY do KARTOTEKI

w cenie 240,— zł do nabycia

w księgarni WŁ. WILAK, Poznań - Kantaka nr 10

Książki nadesłane

Tadeusz Marweg — Drogowskaz dla kupców, przemysłowców, kierowników przedsiębiorstw i rzemieślników — Wielkopolska Księgarnia Wydawnicza — Poznań 1948 rok.

Praca Tadeusza Marwega jest zwięzłym wykładem zasad obowiązujących tych wszystkich, którzy prowadzą zakład zarówno przemysłowy jak i handlowy.

Praca dzieli się na 4 rozdziały, z których pierwszy poświęcony jest omówieniu zasad, jakimi kierować winien się kupiec, przemysłowiec i rzemieślnik, drugi omawia środki, którymi pracują i od których umiejętnego zestrojenia w całość zależy powodzenie przedsiębiorstwa, trzeci uwydatnia znaczenie gospodarcze konkurencji, czwarty przekonuje o wartości doświadczenia.

Przez cały wykład przewija się istotny zamiar autora — działać wychowawczo. Zaszczepić czytelnikowi przekonanie, że pracowitość, fachowość i uczciwość mają wartość istotnego i niewzruszalnego fundamentu.

W rozważaniach nad fachowością zastanawia się autor (str. 41 i następane), dlaczego w porównaniu z zagranicą w naszej prasie tak mało ogłoszeń poszukujących sił fachowych i doświadczonych. Autor stwierdza „że jest to bardzo smutny objaw, świadczący o zupełnie niedostatecznym traktowaniu spraw fachowości i znajomości rzeczy. Odnosi się uzasadnione wrażenie, że wg ogólnego przekonania, u nas zawsze się znajdzie w gronie znajomych, poleconych, protegowanych, siła odpowiednia, fachowa, wypróbowana.

Przyznać należy, że nieraz tupet szukającego zatrudnienia jest podziwu godny. Znamy przecież wszyscy cały szereg ludzi, którzy wszystko umieją, a przy skrupulatnym i rzeczywistym badaniu ich fachowości okazuje się, że umieją oni pięknie gadać“.

Również godne uwagi i głębszego zastanowienia wszystkich tych, którym los powierzył kierowanie innymi, są słowa autora zawarte na stronie 47:

„Sprawiedliwość w stosunku do personelu, nie wyróżnianie nikogo jest podstawą szczerego zapoła i oddania się współpracownikom powierzonym zadaniom.

W sprawach dotyczących personelu w razie potrzeby rozstrzygnięcia nieporozumień lub zatargów i w razie koniecznej nagłej decyzji wskazanym jest zastanowienie się i wczucie w położenie współpracownika.

Należy zastanowić się, co by się zrobiło albo jakby się postąpiło w podobnym wypadku, gdyby się samemu było tym zainteresowanym pracownikiem. Decyzja będzie *godna i sprawiedliwa*”.

W sumie, praca ta stanowi niewątpliwie ważny wkład do naszej literatury gospodarczej i za autorem przedmowy do tej pracy, Dr St. Waschko, można wyrazić przekonanie „że rozpowszechnienie tej książki wyjdzie na dobro zarówno jej czytelnikom, jak i życiu gospodarczemu Polski, któremu ma służyć”.

Komunikaty i różne wiadomości

Eksport do Bułgarii

Poważna firma bułgarska interesuje się możliwością importu z Polski wyrobów jubilerskich, kosmetycznych, żyletek do golenia, artykułów konfekcyjnych i spożywczych. Bliższych informacji udziela zainteresowanym Wydział Handlu Zagranicznego Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, ul. Mickiewicza 31, pokój 10.

Wydawnictwa fachowe o metalach szlachetnych

Centrala Handlowa Żelaza i Stali podjęła akcję wydania szeregu prospektów i broszur o stalach szlachetnych, ujętych w pewną całość p. n. „Ogólne wiadomości o stalach szlachetnych”.

Z cyklu tego wydano dotychczas:

1. Ogólne wiadomości o stalach szlachetnych,
2. Próba iskrowa i jej stosowanie w kontroli stali,
3. Stale szybko tnące,
4. Tablica ciężarów oraz zmiany miar,
5. Tablice porównawcze marek stali szlachetnych polskich hut.

Ostatnia z tych broszur (wym. pod 5) opracowana została na podstawie znormalizowanego programu produkcji naszych stalowni. Zebrano w niej obok dotychczasowych marek, obowiązujące obecnie oznaczenia produkowanych gatunków stali (cechy hutnicze) i omówiono obszernie przeznaczenie każdego gatunku. Broszura ta ułatwi odbiorcom wytworów opracowanie zamówień, przyczyni się do oszczędności w gospodarowaniu stalą szlachetną oraz usprawni prowadzenie składów i kartotek materiałowych.

W miesiącach od sierpnia do października br. ukażą się dalsze broszury z tego cyklu a mianowicie:

6. Elektrody Baildon — spawalnictwo,
7. Stale konstrukcyjne,
8. Stosowanie stali szlachetnych — noże maszynowe.

Zapotrzebowanie na „Tablice ciężarów i zmiany miar” oraz na „Tablice porównawcze marek stali szlachetnych” należy kierować do terenowych składów stali szlachetnych (w Poznaniu, ul. Ratajczaka 40) lub wprost do Centrali Handlowej Żelaza i Stali w Katowicach, ul. Ligonia 7.

Drugie wydanie nakładu broszur wymienionych pod lp. 1 — 3 wobec wyczerpania ukaże się z początkiem 1949 r.

Artykuły i tkaniny techniczne — źródła nabycia

Na podstawie zarządzenia Departamentu Przemysłu Miejscowego, Ministerstwa Przemysłu i Handlu zn. PM V/2/7/93 z dnia 26. VI. 48 — zakłady przemysłowe sektora prywatnego mogą nabywać artykuły i tkaniny techniczne:

1. w firmie Pałaszewski, Warszawa, Al. Poznańska 38 (sklep ul. Pankiewicza 4),
2. w firmie A. Richter, Łódź, Daszyńskiego 20,
3. w firmie „Technomłyn”, Warszawa, ul. Brzeska 8,

na podstawie pisemnego zamówienia, skierowanego do tych firm za pośrednictwem właściwej izby przemysłowo-handlowej.

W zamówieniu należy podać: nr karty rejestracyjnej izby p. h., nr rejestru zrzeczenia branżowego, do którego zakład przemysłowy należy, oraz zobowiązanie, że zakupiony towar nie będzie nikomu odstąpiony.

Wykaz artykułów i tkanin technicznych, znajdujących się w wyżej wymienionych firmach techniczno-handlowych:

Lp.	Nazwa artykułu	Nazwa firmy		
		P.	R.	T.
1.	pasy parciane napęd. szer. 20— 60 mm	+	+	+
2.	„ „ „ „ 70— 80 mm	+	+	+
3.	„ „ „ „ 90—140 mm	+	+	+
4.	„ „ „ „ 150—200 mm	+	+	+
5.	„ „ „ „ 220—250 mm	+	—	+
6.	liny konopne ϕ 1—5 mm	+	—	—
7.	„ „ ϕ 25 mm	+	—	—
8.	„ „ ϕ 50 mm	+	—	—
9.	sznury konopne ϕ 1—5 mm	+	—	+
10.	sznur azbest. kręcony	—	+	+
11.	szczelnictwo konopne suche	—	+	—
12.	liny sizalowe ϕ 20 mm	+	—	—
13.	knoty do świec 12-nitkowe	+	+	+
14.	pakunki azbestowe suche	—	+	+
15.	„ „ grafitowane	—	+	+
16.	rękawice azbestowe dł. 290, 430, 650 mm i fartuchy	—	+	—
17.	tkanina azbestowa sucha	—	—	+
18.	gurt elewatorowy szer. 110 i 120 mm	—	—	+
19.	klingeryt „Super” i „Nomax”	—	+	+

Objaśnienie znaków:

- P. — Fa Pałaszewski, Warszawa
 R. — Fa A. Richter Łódź
 T. — Fa „Technomłyn”, Warszawa
 + dany artykuł znajduje się na składzie
 — brak danego art. na składzie.

WYDANIE IV.

Z najnowszyimi zmianami od 1. IV. 1948 r.

JAK OBLICZAĆ PODATKI

DOCHODOWY
ZALICZKI
OD WYNAGRODZEN
PODATKI ZA ZWŁOKĘ
KOSZTY EGZEKUCYJNE
OPŁATY SKARBOWE
OBROTOWY

TABELE PODATKOWE

Obowiązujące od roku 1948

POZNAŃ 1948

SKŁAD GŁÓWNY

KSIĘGARNIA

ZDZISŁAW GUSTOWSKI

POZNAŃ, WIELKA 10

Cena zł 70,-

Oplata pocztowa ulszczona ryczałtem

Adres dla zwrotu: Administracja „Tygodnika Go-
spodarczego” Księgarnia Wilak, Poznań Kantaka 10

MASZYNY BIUROWE

Bilansówki oraz kasy rejestracyjne

Kupno - Sprzedaż - Przeróbki

Centrala Maszyn i Przyborów Biurowych
Cz. Filipiak, Poznań, św. Marcin 32, tel. 88-19

Wszelkie roboty

związane ze stolarką budowlaną
a więc drzwi, ramy okienne i inne

wykonują solidnie i fachowo po niewysokich cenach
przedsiębiorstwa podległe Dyr. Przemysłu Miejscowego
w Poznaniu, ul. Chełmońskiego 10 - tel. 68-01, 74-18

Nowości wydawnicze

Dr Namysłowski — Polskie prawo komunikacyjne (w zary-
sie) Prawo drogowo — prawo kolejowe — prawo
żeglugi morskiej — prawo żeglugi śródlądowej —
prawo lotnicze — prawo pocztowo-telekomunikacyjne
cena 320,—

Biblioteka prawa podatkowego — Teksty i komentarze tom
VI prawo podatkowe — ustawy, dekryty, rozporząd-
zenia 1000,—

Szczepański — Kodeks pracy — Teksty, objaśnienia, orzecz-
nictwo 1200,—

Dr Graban i Gleixner — Ubezpieczenie na wypadek choroby
i macierzyństwa 200,—

Dr Stawowczyk — Obowiązek ubezpieczenia i składki w
ubezpieczeniu społecznym 200,—

Mgr Tymiński — Świadczenia w ubezpieczeniu od wypadków
i chorób zawodowych 200,—

Do nabycia w księgarni Wl. Wilak — Poznań, Kantaka 10.

MEBLE BIUROWE

oraz kompletne pokoje i oddzielne sztuki
poleca okazjynie

Magazyn Mebli ST. JANIAK

Poznań, Rybaki 6, w podwórzu - Tel. 49-56

MASZYNY — ARTYKUŁY BIUROWE

WARSZTAT NAPRAWY

Wacław Rohowski i S-ka

Poznań, ul. Mielżyńskiego 19.
Tel. 43-25

Cena ogłoszeń za 1 mm na stronie 4-lamowej zł 25,—.

Ogłoszenia przyjmuje dla instytucji i przedsiębiorstw państwowych oraz firm pozostających pod zarządkiem państwowym
„P.A.P.” Polska Agencja Prasowa, Poznań, Sew. Mielżyńskiego 8 — telefon 42-63.

Redakcja: Izba Przemysłowo-Handlowa
w Poznaniu, ulica Mickiewicza 31
Tel. 518-62, 23-65, 23-66.

Ogłoszenia przyjmuje „PAR” Polska Agencja
Reklamy, Fr. Krajna, Poznań, Fr. Rataj-
czaka 7, Tel. 30-80 i 91-88
i oddziały Kraków, Rynek Główny 46 —
Tel. 803-66
Bydgoszcz — Al. 1 Maja 16, Tel. 17-66
Toruń — ul. Małe Garbary 2
Katowice — Warszawska 23, skr. pocz/
790. — Tel. 344-08.

Administracja: Księgarnia Wilak Po-
znań, ul. Kantaka 10 — Tel. 44-40
45-00.

Konto P. K. O. — V - 4085.

Cena numeru 30,— zł, prenumerata
kwartalna 300,— zł.